

Fonoteca arhivei de folclor „Dasile Adăscăliței”

Colinde

La vârfuri la nouă meri
Cântece de demult (III)

LA VÂRFURI LA NOUĂ MERI

CÂNTECE DE DEMULT(III)
Colinde

Scoarță, sf. sec. XIX, Zăpodeni – Vaslui, detaliu; Fata cu Cerbul

**FONOTECA ARHIVEI DE FOLCLOR
„VASILE ADĂSCĂLIȚEI”**

LA VÂRFURI LA NOUĂ MERI
CÂNTECE DE DEMULT (II)
Colinde

Text & antologie: Lucian-Valeriu Lefter

2021

Consiliul Județean Vaslui
Centrul Județean pentru Conservarea
și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui
Manager: Lucian Onciu

Editor: Lucian-Valeriu Lefter
Grafică: Anca Isabela Iacob
Ilustrația copertilor: Flori de măr, 2020

Interpret vocal: **Raluca Radu**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
La vârfuri la nouă meri. Cântece de demult (III). Colinde / text & antolog.:
Lucian-Valeriu Lefter. – 2021
ISBN 978-606-13-6661-3

I. Lefter, Lucian-Valeriu (text; antolog.)

În anul 1552, cărturarul sas G. Heltai scria despre obiceiul colindatului în Ardeal, arătând că „îndată dată după ziua Nașterii Domnului Nostru Isus Cristos se începe marele praznic al diavolului «regélő hét» (săptămâna colindării)”¹. În același spațiu geografic, la jumătatea secolului următor, pastorul luteran Andreas Mathesius era revoltat că enoriașii săi, deși convertiți la luteranism, nu uitaseră vechile obiceiuri, cântând românește colindele lor „nelegiuite” sau „cântece drăcești”, pentru învățarea cărora se întâlneau înainte de Crăciun². Și la 1757, mitropolitul Moldovei, Iacov Putneanul, între practicile păgâne enumera colindele din seara Crăciunului, care ar fi amintit de „idolul

---

¹ Cf. *Texte din literatura poporană română*, adunate de Dr. G. Alexici, Tomul I, *Poesia tradițională*, Budapesta, 1899, p. 288.

² Cf. Ovidiu Bârlea, *Folclorul românesc*, vol. I, București, 1981, p. 267.

Coleada”³, însă jocul „koleda”, descris pe la 1795 ca un „obicei pângăritor”, era celebrat de agricultorii și păstorii din Serbia în timpul verii, la Rusalii. Actanții, strânși în ceată și travestiți cu măști de blană și tigve împodobite cu desene fantastice, purtau săbii de lemn, simulau lupta și mergeau din casă în casă, cântând și dansând „koleda”⁴, pe când la români, cetele zgomotoase de colindători umblau la Crăciun și Anul Nou, cel puțin în Transilvania, fiind însoțite de dubași și mascați.

La români, *colinda* s-a transmis semantic prin intermediul cuvântul vechi slav *koleda*⁵, originea ei fiind însă în latinescul *calendae*, după cum erau numite primele zile ale lunii. Aproape nimic nu rămâne nealterat în curgerea vremii, astfel că orice obicei poartă veșmântul timpului său. Desigur, tradiția colindatului este romană, însă ea a ajuns transformată

---

³ Prefața la *Synopsis*, Iași, 1757, facsmil, în *Istoria teatrului în România*, vol. I. *De la începuturi până la 1848*, ed. George Oprescu, București, 1965, p. 55-56.

⁴ Cf. *Istoria teatrului în România*, vol. I, p. 50 și nota 22.

⁵ Al. Rosetti, *Colindele religioase la români*, în „Analele Academiei Române”. *Memoriile Secțiunii Literare*, s. II, tom. XL (1920), p. 14.

semnificativ până la noi. În esență, colinda este un cântec de urare care se repetă și se reactualizează la fiecare casă⁶, pentru că la începuturi aceste cântece erau simple urări directe, așa cum le auzim în colindele de copii, urmând o regulă a folcloricității: „treccrea exclusiv asupra copiilor a unei datine care e pe cale de dispariție sau care se transformă cu totul”⁷. În 1933, Petru Caraman preciza că urarea este „una din elementarele forme ale magiei cuvântului”, având în vedere că la începuturi practica magică exista singură, „în ea dorința fiind exprimată fără vorbe, ci prin acțiunea magică însăși și desigur prin mimică și gesturi”⁸. De pildă, semănatul cu boabe de grâu aruncate asupra gazdelor, prin casă sau prin curte, amintește de o practică care la romani avea loc la Saturnalii, în cinstea lui Saturn, zeul muncilor agricole, sărbătoare caracterizată prin libertate și veselie, cu ospețe copioase și chiar orgiastice, când regulile erau abolite

---

⁶ Monica Brătulescu, *Colinda românească. The Romanian Colinda (Winter-Solstice Songs)*, București, 1981, p. 37.

⁷ Petru Caraman, *Colindatul la români, slavi și alte popoare. Studiu de folclor comparat*, ed. Silvia Ciubotaru, București, 1983, p. 361.

⁸ *Ibidem*, p. 363.

temporar. Sărbătoarea celebra periodic reîntoarcerea vârstei de aur, iar după o săptămână urmau Calendele lui Ianuarie, închinat lui Janus, zeul riturilor de trecere, cea mai venerată sărbătoare a romanilor, care începea în dimineața zilei de ajun, când erau împodobite ușile cu crengi verzi de lauri, prima zi a Calendelor fiind petrecută în vizite, cu dăruiri reciproce și cu urările pentru noul an. Și în timpul acestei sărbători aveau loc ospețe care țineau toată noaptea, aidoma celor de la Saturnalii. Treptat, cele două sărbători s-au contopit, incluzând însă și altele, Compitalia și Larentalia, de natură domestică, prima celebrată după Saturnalii, cealaltă la sfârșitul lunii decembrie, ambele în cinstea sufletelor morților (Lares). Iar la mijlocul acestui ciclu, la începutul erei creștine a fost introdusă sărbătoarea de sorginte iraniană, adusă de legionarii romani din Orient, *Dies Natalis Solis Invicti*, în cinstea lui Mithra, zeul Soarelui, care ajunge să fie recunoscută ca religie de stat în vremea împăratului Aurelian, la sfârșitul secolului al III-lea d. Hr., fixată definitiv în calendarul roman la 25 decembrie. Ulterior, aceste vechi sărbători, celebrate de la 24 decembrie până la 7 ianuarie, au fost substituite celor creștine, și în acest fel le sărbătorim până astăzi. Crăciunul a devenit Anul Nou,

sărbătorit întâi la Roma, apoi la Constantinopol, începând de la jumătatea secolului al IV-lea și până în secolul al XIII-lea, iar în Franța până în secolul al XVI-lea, sărbătorirea noului an fiind mutată la 1 ianuarie. Așadar, noul ciclu al sărbătorilor creștine, odată cu înlocuirea Saturnaliilor și Calendelor a preluat și caracteristici ale sărbătorii Larilor, „pentru care fapt stau dovadă unele datini din cultul morților la Crăciun”⁹, precum, de pildă, în unele zone ale țării, împărțirea colăceilor sau colindele pentru morți, precum cele pentru „zăurit” sau „zorit”, de la revărsarea zorilor¹⁰.

În urma reformei calendarului roman, Saturnaliile au fost strămutate din primăvară în iarnă dimpreună cu elementele agrare pe care le invocă colindele, astfel încât acestea au rămas ritualuri de primăvară celebrate în iarnă, reminiscentă a vechiului calendar care începea la 1 martie. De aceea, la români și la bulgari, copiii colindători loveau pământul sau pragul casei cu bețe numite colindite, adică varga magică care provoacă

---

⁹ *Ibidem*, p. 340.

¹⁰ *Ibidem*, p. 347; C. Mohanu, *Fântâna dorului. Poezii populare din Țara Loviștei*, București, 1975, p. 590; Monica Brătulescu, *op. cit.*, p. 27.

rodnicia vitelor și a pământului. Însă doar la români se cântă refrenul „Florile dalbe, ler de măr”, cu variante, ceea ce înseamnă că inițial, „în cele dintâi timpuri, colindatul la români era însoțit, ca și la sorcovă, de lovirea cu mlădițe de măr înflorite”¹¹, așadar practici magice care au stat la temelia colindatului, prin împărțirea de mlădițe verzi sau atingerea cu ele, magia, sub formele ei (simpatia și imitația), manifestându-se în aceste practici de vrajă¹². Înțelegem astfel și păstrarea unor structuri lexicale arhaice în colinde: „Caracterul magic al colindelor ne explică de ce colindele respectă atât de mult, păstrând cu pietate cuvintele pe care nu le mai înțeleg, cuvinte care, datorită învechirii sau deformării cauzate de circulația lor pe spații întinse, și-au pierdut sensul și au ieșit din uz”¹³. În acest context, se pot explica și variantele refrenului *Ler*: pornind de la forma *Alleluia, Domine* > *hai leluia Doamne* > *hai lelui Doamne* > *hai lel Doamne*, cu transformarea *l - l* > *l - r*, ajungem la forma *hai*

---

¹¹ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 369.

¹² *Ibidem*, p. 373.

¹³ *Ibidem*, p. 469; v. și Monica Brătulescu, *op. cit.*, p. 72-73.

ler Doamne, hai leru Doamne, altfel spus proveniența lui *ler* din *alleluia*¹⁴, după cum precizase și preotul cărturar Dimitrie Dan¹⁵.

Fondului arhaic al colindelor, căruia îi este caracteristică funcția magică, i s-au alăturat cântecele care versifică episoade sau legende biblice legate de Nașterea lui Iisus Hristos, ai căror autori au rămas anonimi, iar altele sunt prelucrări poetice și armonizări melodice refolclorizate, precum: „O, ce veste minunată”, de D. G. Kiriac, „Stea sus răsare”, de Achim Stoia, „Trei păstori”, de Timotei Popovici, „Sus, boieri, nu mai dormiți”, de Gheorghe Cucu. Sau colinde care aparțin lui Petre Dulfu: „Colo sus, mai sus de soare”, în care Sfântul Petru nu-și primește în rai rudele păcătoase, și „Sfânta Maică a lui Iisus/ Rătăcește-n jos și-n sus”, binecuvântând pomii și animalele care o ocrotesc și blestemându-le pe cele ostile sau „Rătăceam într-o grădină/ Măntâlnii cu o albină...”, de Șt. O. Iosif.

În folcloristică, a intrat în uz împărțirea colindelor în laice și religioase. Însă pentru mentalitatea populară colinda nu era doar

---

¹⁴ Al. Rosetti, *op. cit.*, p. 27-28.

¹⁵ *Hailerui Doamne*, în „Noua Revistă Română”, nr. 26, vol. III, 15 ianuarie 1901, p. 85-91.

o datină, ci și un act ritual obligatoriu, o condiție a menținerii rânduiei lumii, cu referiri la Facerea Lumii, pentru că aceasta reactualizează anual „o dramă de proporții cosmice” care „se petrece *aici și acum*, chiar în locul și în momentul relatării ei. Întreaga comunitate a satului participă – fie în postura de «colindători», fie în cea de «colindați» – la această dramă, nu numai la rememorarea, ci și la retrăirea ei”¹⁶, act necesar în așezarea unei temelii solide noului an. Așadar, împărțirea colindelor în cele două categorii amintite reprezintă o „improprietate terminologică”¹⁷. Colindele „laice” păstrează prin componentele mitologice legătura cu sacrul, iar cele „religioase” sunt doar parțial creștine¹⁸. Introducerea unor personaje și elemente creștine în vechile colinde a căpătat amploare abia în

---

¹⁶ Andrei Oișteanu, *Colinda tip «Furarea astrelor»*. Motive și semnificații mitice, în idem, *Ordine și Haos. Mit și magie în cultura tradițională românească*, Iași, 2004, p. 20-21.

¹⁷ Monica Brătulescu, *op. cit.*, p. 128.

¹⁸ *Ibidem*, p. 58; v. și Narcisa Alexandra Știucă, *Considerații tipologice asupra colindelor din Boișoara*, în vol. *Laboratorul Boișoara*, coord. Nicolae Constantinescu, Râmnicu Vâlcea, 2003, p. 58-70.

ultimele secole, primele forme de adaptare fiind formulele finale și refrenurile, precum cel menționat mai sus, provenit prin deformarea lui „Alleluia” în „Leru-i ler”¹⁹. Trebuie luată în considerare și influența muzicii bizantine, care utilizează silabe de tipul te-ri-em, re-ru-rem ș.a., obicei preluat de otomani, care pronunțau te-li-lem, le-ru-lem ș.a., tip de silabe care va intra și în muzica obișnuită, iar limba română a preluat acest model prin transformarea silabelor în Leru-i ler²⁰.

În spațiul românesc, regăsim două zone ale cântecului popular, „una e mai dinamică, celalaltă mai statică”²¹, delimitare valabilă și în cazul colindelor²²: 1. Transilvania (cu Banat, Crișana, Maramureș) și Bucovina; 2. Muntenia (cu Oltenia), sudul Moldovei (până pe Valea Nistrului Inferior) și Dobrogea. Iar în aceste două mari zone, „faptul că cetele de flăcăi din sud au sau

---

¹⁹ Monica Brătulescu, *op. cit.*, p. 61.

²⁰ *Ce înseamnă „leru-i ler” și cum deosebim un colind autentic de un kitsch: interviu cu fondatorul ansamblului „Anton Pann”, Constantin Răileanu (Partea II)*, 20 decembrie 2016, sursa: <https://pedagogeca.ro/>

²¹ Ovidiu Bârlea, *Folclorul românesc*, II, București, 1983, p. 262

²² Monica Brătulescu, *op. cit.*, p. 66.

aveau obligația de a colinda la fiecare casă, de obicei, fără instrumente muzicale, indică, de asemenea, un stadiu mai vechi față de spațiul nordic, unde flăcăii merg mai ales la fete, cel mai adesea însoțiți de muzică, și la sfârșitul colindatului joacă cu fetele sau femeile mai tinere din casă”²³. De asemenea, caracteristic zonei sudice atât în așezările din Țara Loviștei, precum Boișoara, în județul Vâlcea, cât și în cele de pe malul Prutului, la Berezeni, în județul Vaslui, colindele bătrânești erau cântate antifonic²⁴, ceata colindătorilor fiind împărțită în două „strane” care cântau alternativ. Însă chiar dacă, în acest caz, colindele se cântă „răstit, cu o agresivitate evidentă, mai ales acolo unde s-a păstrat forma de interpretare binară, antifonică”, păstrând un „mod de interpretare fără îndoială arhaic, reamintind solistul și corul din tragedia antică și din carolele medievale”²⁵, mai aproape a fost și influența muzicală bisericească bizantină, apoi otomană,

---

²³ Lucia Cîreș, *Colinde din Moldova. Cercetare monografică*, Caietele Arhive de Folclor, V, Iași, 1984, p. XLIV.

²⁴ C. Mohanu, *op. cit.*, p. 573, 575.

²⁵ Ovidiu Bârlea, *op. cit.*, p. 360.

care va fi avut un rol determinant nu atât asupra fondului colindelor, cât a interpretării muzicale.

Universul colindelor, aidoma celui al basmelor, aparține narațiunii fantastice, lumii magice în care curtea gospodarului este o imitație a curții boierești: trăiește în belșug, are vite multe, slugi credincioase și harnice, recolte bogate, familia e fericită, gospodina umblă prin casă, dând ordine slugilor. Fata gospodarilor este frumoasă, la ea vin pețitori bogați și de neam ales, cu daruri neprețuite, îmbrăcămintea și podoabele ei sunt de mătase, aur, mărgăritare. Flăcăul este un erou viteaz, care se întoarce victorios de la război și de la vânătoare, se însoară cu fata cea mai frumoasă, și ambii, împreună cu pruncii, dorm fără grijă în patul aflat sub arborii înfloriți, meri sau peri, unde însurăței trăiesc în armonie. Altfel spus, așa cum arăta Petru Caraman: „Aceasta este lumea colindelor: lume de eroi și de oameni ce trăiesc în culmea fericirii [...] ele cântă întotdeauna un ideal de viață, potrivit persoanei căreia i se închină colindul. Am putea spune despre colinde că ele sunt cântecele idealului. Cu drept cuvânt, nicăieri în tot domeniul poeziei și al literaturii populare, și chiar în întregul domeniu al producțiilor folclorice de orice natură, nu găsim mai precis și mai desăvârșit exprimată concepția idealului de viață al

poporului ca-n colinde. Ele sunt însăși întruparea acestui ideal, conștient zugrăvit în cele mai felurite chipuri, după cum felurite și multiple sunt aspectele vieții”²⁶.

Colindele erau performate de către ceata flăcăilor sau confreria de tineri, având rolul de inițiere a adolescenților pentru viață, modelul lor fiind coconul, adică fiul de domn sau împărat. Astfel, tinerii erau pregătiți pentru întemeierea familiei, invocată în colinde prin vânătoarea cerbului²⁷, ori prin îmblânzirea calului năvălaş, metaforă a virtuților bărbatului necesare pentru cucerirea viitoarei soții, reminiscență a spiritului unei culturi arhaice de tip vânătoresc²⁸. Așadar, „avem în colindele de vânătoare semne ale unui timp străvechi, când ritul anticipa acțiunea însăși, prin care se petrecea transferul de magie în viitorul vânător ce se iniția; încheierea trecerii însemna și intrarea în

---

²⁶ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 172.

²⁷ De pildă, despre un colind din lucrarea de față, *Mândru-și cântă un cerb în codru* (CD 5, nr. 9), v. Andrei Oișteanu, *Grădina de Dincolo. Zoosophia*, Cluj-Napoca, 1980. p. 92-93.

²⁸ Octavian Buhociu, *Folclorul de iarnă, ziorile și poezia păstorească*, București, 1979, p. 77-78.

noua clasă de vârstă: vânătorul era în același timp un războinic și un, în curând, cap de familie”²⁹. La origine, ceata flăcăilor reprezenta o adevărată școală de inițiere, obiceiul colindatului păstrând „vestigii din riturile de pubertate și elemente de ritual funebru, [care] vizează fertilitatea vegetației și animalelor, prezintă tangențe cu ceremonialul nunții și șezătorii, ba chiar și cu descântecul”³⁰, toate aceste practici desfășurându-se fie la solstițiul de iarnă, fie la echinocțiul de primăvară. Ambele momente, în diverse răstimpuri și la diferite civilizații, au marcat Anul Nou, atunci când rânduiala lumii era răsturnată și din haos avea să renască noul an, iar tinerii ieșeau pregătiți pentru o altă etapă a vieții lor. Părăsiți în locuri sălbatice, tinerii trebuiau să îndure privațiuni, să retrăiască scenariul inițiativ al morții și reînvierii, să treacă probe de rezistență, pentru a-și câștiga statutul de adult și dreptul la căsătorie³¹.

Așezat pe categorii, repertoriul colindelor dă seamă pentru toate etapele vieții omului. Cele mai vechi sunt colindele de

---

²⁹ *Ibidem*, p. 154.

³⁰ Monica Brătulescu, *op. cit.*, p. 42.

³¹ *Ibidem*, p. 48-49

ferastră (sau „de la ușă”) sau de gospodari, care la începuturi se cântau numai afară, acestea păstrând forme arhaice³². Apoi: colindul cel mare sau colindul casei (sau „cântecul casei”), colindul de masă, colindul de gospodină, de tineri căsătoriți sau însurăței, de fată, de flăcău, de copii și de bătrâni, repertoriul fiind închis de colindul Zorilor, pentru morți, care trebuie pus în corelație cu bocetele Zorilor de seară și Zorilor de dimineață³³.

Printr-o amplă cercetare a colindatului la români și la slavii învecinați, Petru Caraman a identificat tipologic fondul unitar al colindului bulgar-român-ucrainean. Urme slave regăsim și în colindele așezărilor colonizate cu ruteni în prima parte a secolului al XIX-lea, precum la Dumești, în județul Vaslui, unde „Hai colinda” ne trimite spre „Hei colinda, colinda”, refren al colindelor poloneze pentru cererea de daruri și pentru înveselirea ascultătorilor³⁴. Sau cele cântate în ucraineană, în așezări din județul Suceava, precum la Moara Nica, asemănător celui de gospodari de la bieloruși și ucraineni, cu motivul

---

³² Petru Caraman, *op. cit.*, p. 550.

³³ Octavian Buhociu, *op. cit.*, p. 28

³⁴ Petru Caraman, *op. cit.*, p. 211-212.

personificării corpurilor cerești: „Primul cuvânt – luminoasa lună,/ Al doilea cuvânt – strălucitorul soare,/ Al treilea cuvânt – limpezii zori./ Luminoasa lună-î însuși gospodarul,/ Strălucitorul soare-i soția lui,/ Limpezii zori – copiii lor”³⁵.

Performarea riturilor agrare se întrepătrunde cu lumea morților, care sunt și ei îngropați, aidoma semințelor, pentru că „asemenea grăunțelor îngropate în matricea telurică, morții așteaptă revenirea lor la viață, sub o nouă formă”³⁶. În mentalitatea arhaică, mascații erau întruchipări ale spiritelor ancestrale și ale unor personaje mitice, astfel că purtătorul unei măști nu doar se deghizează, ci se identifică măștii, iar „mascarea devine astfel o alternativă a metamorfozei”³⁷, simbolizând violența fondatoare sau „totalitatea monstruoasă de unde va ieși o ordine reînnoită”³⁸.

---

³⁵ *Ibidem*, p. 447.

³⁶ Mircea Eliade, *Tratat de istorie a religiilor*, ed. a III-a, trad. Mariana Noica, București, 1999, p. 275.

³⁷ Monica Brătulescu, *op. cit.*, p. 51

³⁸ Rene Girard, *Violența și sacrul*, trad. Mona Antohi, București, 1995, p. 182.

Colinda este un act ritualic care așază casa și curtea gospodarului în „Centrul Lumii”³⁹. Mărul cu dalbele lui flori reprezintă un laitmotiv al colindelor românești. Un măr sau doi, un măr și un păr, uneori unul sau doi brazi, care au răsărit tocmai dinaintea casei, se regăsesc în postura de Arbori ai Lumii, întruchipare simbolică a stăpânilor casei, Dumnealui și Dumneaei, care șed tocmai pe un pat aflat la tulpina arborelui, în crengile căruia se afla și leagănul fetei care avea să fie pețită de feciori. Iar așezarea în Centrul Lumii, dimpreună cu retrăirea periodică a scenariului ritualic al începutului de an, reprezintă veșnica aspirație a omului pentru lumea magică, pentru că universul pe care și-l construiește imită „Creația exemplară a zeilor”⁴⁰.

*

Cu acest volum, am ajuns la cea de-a treia parte a proiectului *Cântece de demult*, numerotarea celor două CD ROM-uri, 5 și 6, venind în continuarea celorlalte patru ale volumelor *Pe ist deal*,

---

³⁹ Andrei Oișteanu, *op. cit.*, p. 24.

⁴⁰ Mircea Eliade, *Sacral și profanul*, trad. Brândușa Prelipceanu, București, 1995, p. 80.

pe ceea vale (1 și 2) și *Leagănă-te, vârf de brad* (3 și 4), prin care am valorificat într-o nouă etapă Fonoteca arhivei de folclor „Vasile Adăscăliței”, acum fiind înregistrată în studio o selecție de 30 colinde de demult, cele mai multe fiind alese dintr-o antologie de peste 200 de colinde din Moldova, numerotate, realizată de Vasile Adăscăliței pe cinci benzi de magnetofon, iar restul au fost selectate de pe benzile primare ale fonotecii. Chiar dacă nu au fost înregistrate în studio de către un grup de colindători, așa cum erau cântate odinioară în satele românești, unele fiind antifonice, colindele au fost interpretate de Raluca Radu prin respectarea întocmai a liniei melodice a acestora, fără acompaniament instrumental, așa cum de altfel se cântau și au fost înregistrate în urmă cu aproape jumătate de secol atât în satele Moldovei, cât și în Muntenia, sau peste munți, în Maramureș, și chiar dincolo de granița de vest a țării, la românii din Ungaria. Scopul acestui volum-album este, în fond, acela de a răspândi cunoașterea colindelor vechi românești, cele mai multe fiind uitate întru totul, dar pe care le scoatem la lumină acum, odată cu ieșirea din neuitare a acestei arhive de folclor, pentru care au trudit generații de studenți ai profesorului Vasile Adăscăliței.

CD-ROM 5

1. Ia sculați, boieri, din somn

Colind de gospodari

Ia sculați, boieri, din somn-u

Că vă vin colindători

Noaptea pe la cântători.

Nu vă vin-u nici cu-n rău,

Ci vă vin cu Dumnezeu.

Dumnezeu e mititel-u,

Mititel și-nfășișel.

Fașa-i dalbă de mătasă

De la ușă pân' la masă

Dumnezeu în astă casă.

A cui sunt aceste curți-u

Așa 'nante minunate

Cu lanțuri de fier legate?

Dinaintea curților-u

Răsărit-un măr și-un păr

Cu dalbe scânduri de brad-u.

Da' pe el cine ședeau?

Dumnealui cu dumneaei-u!

Dați-ne un pahar cu vin-u

Să vă fie cheful deplin!

Busuioc verde pe masă

Rămâi, gazdă, sănătoasă!

Notă: Înreg. Silvia și Dan Ravaru, 3 aprilie 1977, de la Georgeta Mirăuță, 61 ani, Cetățuia-Puiești, j. Vaslui; altă variantă: Ermina Dobreanu, Gheorghe Țigău, *Floarea de fragă și șoimul. Alte flori alese din folclorul literar nemțean*, Piatra Neamț, 2013, p. 151-154 (Humulești, j. Neamț).

2. De-adormit-ați mari boierii

Colind de gospodari

De-adormit-ați mari boierii

R: *Mari boierii!*

Din șuiere, din fluiere',
Din auzuri, din capuzuri [cobze].
De la miez de miazănoapte
Ș-a trecut de miazănoapte.
Cântătorii și-au cântat,
Boierii nu s-au deșteptat-u,
Dat-a raza soarelui
În curțile soboarelor [adunări]
Crucilor [cercevele] ferestrilor
Cruci-n casă, cruci pe masă,
Cântătorii s-au cântat.
Ei așa dac-au văzut
Tot de-un stol că s-au făcut,
Tot de-un stol de porumbei
Și-mi săltară de zburară
Sus, mai sus se ridicară
Cu nori negri amestecați.
Jos, mai jos, de se lăsară
Spre prundurile mărilor
Luară apșoară-n gurișoară.

Frunzuliță-mi șuierară
Pietricele-n degețel'
Și-mi săltară de zburară
Sus, mai sus s-au ridicat
Cu nori negri amestecară.
Jos, mai jos, de se lăsară
Spre case de mari boieri:
Cu apșoara înrâurat'
Frunzulița-mi șuierară
Pietricele-mi de-mi vin iar
Boierii s-au deșteptat
Și-au pus mese peste mese.
Peste mese grâu răverse
Peste grâu colac de grâu.
Și-au pus vadra rasă-n masă
Și cea mână de florinți.
De florinți, de bani mărunți
Și din gură-așa-grăia:
Cine-a făcut acest bine,
De pre noi ne-au deșteptat.
De-o fi stol de porumbei

Prin zăvrelle [gratii] vor intra.
Vor intra și-or adunară
Și grâul l-or aduna
Din vadră s-or adăpa.
De-or fi juni colindători
Pe ușcioară vor intra.
Vor intra ș-or colindară,
Și norocul și l-or lua
Și cea mână de florinți
De florinți, de bani mărunți!

Notă: Înreg. Silvia și Dan Ravaru, 29 iulie 1978, la Boișoara, j. Vâlcea; Ediții: C. Mohanu, *Fântâna dorului. Poezii populare din Țara Loviștei*, București, 1975, nr. 3, p. 5-6; Adriana Rujan, Costin Alexandrescu (coord.), *Colinde și obiceiuri de iarnă din Argeș-Muscel*, ed. II, revizuită, Pitești, 2011, p. 50-51 (Arefu, j. Argeș).

3. Noi umblăm să colindăm *Colind de gospodari*

Noi umblăm să colindăm
R: *Asta-i seara, seara lui Ajun!*
Noi umblăm să colindăm
Pe la uși de gospodari.
Gospodarii nu-s acasă
Dar prin codri la vânat
Mi-a vânat, cât mi-a vânat.
Vină maică de mă-ntreabă
De pornim cu turmă-ntreagă.
Zisăi maica către mine
Vino mândră dar cu mine.

Notă: Înreg. Lucia Cireș și Vasile Adăscăliței, decembrie 1968, de la Vasile Corobdea, 33 ani, la Dimăcheni, j. Botoșani.

4. Hai colinda

Colind de gospodari

Hai colinda, iestor curți-u
Așa nante minunate
De mari plugari sunt cătate.
Pe dinăuntru zugrăvite
Și pe-afară poleite,
Cu șindrila șindrilite.
Pe podele turturele,
Turturele s-au lăsat-u
Jos la mare
Pietricele c-au sunat-u
Apa-n gușă c-au luat-u.
Sculați, sculați, mari plugari
Căci vă vin colindători
Noaptea pe la cântători.
Nu vă vin-u nici c-un rău
Vi-l aduc pe Dumnezeu.
Dumnezeu îi mititel-u
Mititel și-nfățășal-u,
Fașă dalbă de mătășă

Bătută cu iarbă grasă
Cu chitia [tichia] de bumbac-u.
În mijloc de Țaligrad-u
Este-un măr-u și-un păr-u.
La tulpina mărului
Este-un pat frumos durat-u
Dar pe el ce-i așternut-u
Iarbă verde de pe Prut-u.
Dar pe el cine-i culcat-u
Cuconașul iestor curți-u
La picioare opt pistoale
La ferești-u flori domnești-u
Și prin casă flori de masă
Și la ușă flori de rujă
Și prin tindă flori de mintă
Și pe-afară flori de vară.
La porțiț-o hulughită
Ne-o rotește-o cuconiță.
La anul și la mulți ani!

Notă: Înreg. Octavian Nestor, 1970, de la Vasile Patrașcu, 15 ani, din Dumești, j. Vaslui.

5. Cuconași, sculați, cuconi

Cuconi, sculați, cuconi,
Că vă vin colindători
Noaptea pe la cântători.
Nu vă vine nici c-un rău
Vi-l aduc pe Dumnezeu,
Dumnezău îi mititel,
Mititel și-nfășățăl,
Cu fășuța de bumbac
Bătută cu buiumac,
Buiumac pe gumătate
Rusalim a treia parte.
Cată-n gios la răsărit
Văd un pom mândru-nflorit.
Supt umbruța pomului
Esti-un pat pat mândru lucrat
De două scânduri de brad.

Da' pe pat ce-i așternut?
Covor verde de mătasă.
Da' pe pat cine-i culcat?
Domnu' Hristos împărat.
La picioare trei pistoale
Și la cap floare de mac,
La părete păun verde
La marginea patului
Coróna împăratului.

Notă: Înreg. Vasile Adăscăliței, Lucia Cireș și Victor Iosif, 24 august 1970, de la Rahila Breabăn, 84 ani, din Remezeu-Vicovu de Jos, j. Suceava.

6. Fiți domni buni acestor case *Cântecul casei*

Fiți domni buni acestor case
R: *Mărul cu florile dalbe!*
Acestor case mari de piatră,

Cu ferestrele de sticlă!
Sus cu roșu acoperite,
Jos cu piatră-s pardosite.
Dinăuntru acestor case
Frumoase mese-s întinse,
Mese-ntinse, jețuri scrise,
Și mai sânt pahare pline.
Dar la mese cine șade?
La-ntâilea colț de masă,
Șade bunul Dumnezeu;
Dar la al doilea colț de masă
Șade bătrânul Crăciun;
Dar la al treilea colț de masă
Șade dalba Bobotează;
Dar la al patrulea colț de masă
Șade doamna acestor casă.
Dar la mese cine mește?
Mește-le, gătește-le,
Mește doamna acestor case,
Cu-al ei coconaș din brațe,
Tot rugând pe Dumnezeu:

Domnul Dumnezeu,
drăguț Doamne,
Fiul meu cel mititel
Crească-l, Doamne, măricel,
De vârstă de voinicel,
De-nfierându-i mustăcioara,
Cununa-i de vârșoară,
Scumpe haine prea-mbrăcând,
Prea-mbrăcând și prea-ncingând,
Prea bun cal încălecând,
Lungu-și drumul de-a cuprind
Grele oaste prea-ntâlnind,
Prea-nvățând și prea-ntâlnind.
Unde-i doamna acestor case
Cu-al ei coconaș din brațe?
Ea să fie sănătoasă!
Ea să-și facă voia bună,
Cu coconu' dimpreună!

Notă: Înreg. Silvia și Dan
Ravaru, 28 iulie 1978, la

Găujani-Boisoara, j. Vâlcea;
Ediții: C. Mohanu, *Fântâna
dorului...*, nr. 30, p. 40-41; o
variantă: Gheorghe Nițulescu,
Maria Nițulescu, *Colinde
vlăscene*, Giurgiu, 2009, p. 59
(Găujani, j. Giurgiu).

7. Dintr-a istor curți *Colind de gospodar*

R: *Doamne le'*

Dintr-aistor curți
Ș-aistor domnițe
Ce-au născut, crescut-u?
Doi meri despletii
De toamna-s ră'diți
De vara-s crescuți.
La tulpina lor-u
Frumos hore-mi joacă
Joacă și s-aruncă
Tot feciori de domni

Și de doamna lor-u.
Binișor mi-o poartă
Cu zăbune [haine] bune
Și cu mici papuci
Aduși de la turci.
Cu rochiți, cu zale,
Lăstate pe șal'.
La mulți ani cu bine
Și cu sănătat'!

Notă: Înreg. Mariana Brăescu,
18 februarie 1977, de la Ion
lordache, 73 ani, și Ioan Ioan zis
Bulgaru, 70 ani, la Barcea, j.
Galați; Ediții: Lucia Cireș,
*Colinde din Moldova. Cercetare
monografică*, Iași, 1984, nr. 139,
p. 138-139.

8. Bună seara, gospodină

Bună seara, vrednică gospodină

R: *Oi, dă Doamne*

Pregătește-te

    pentru trei oaspeți.

Primul oaspete

    – Soarele sfânt,

Al doilea oaspete

    – Luna de pe cer,

Al treilea oaspete

    – Ploița mărunță.

Oi, soarele spune:

    nu-i nimeni ca mine!

Când răsar eu,

    duminica dimineată,

Se bucură copiii micuți

Copii micuți,

    oamenii bătrâni!

Oi, luna spune:

    nu-i nimeni ca mine!

Când răsar eu,

    în noaptea întunecată,

În noaptea întunecată,
    mai la miezul nopții!

Oi, ploaia spune:

    nu-i nimeni ca mine!

Oi, eu când cad de trei ori

    în luna mai,

Se bucură secara, grâul,

Secara, grâul,

    toate cerealele.

Notă: Înreg. Constanța Huiban
și Ștefan Popa, iulie 1969, de la
Eugenia Irimia, 49 ani, la Moara
Nica-Moara, j. Suceava;
Traducere din limba
ucraineană, de Paul Torac -
Brodina, j. Suceava.

9. Mândru-și cântă un cerb în codru

Mândru-și cânt' un cerb în codru
Da' ce-și cântă de nu-i modru,
Nime' n lume nu-l aude
Num' o doamnă împărăteasă.
De pocruțe de fereast'
Doamna-n casă ș-o întrat-u,
O, 'nălțate, o, 'mpărate,
Mândru-și cânt' un cerb în codru.
Și nălțatu' împărat-u
Pușca-n umăr ș-o luat-u
Și spre codru-o alergat-u.
Dădu-n sus și dădu-n jos-u
Dădu-n urma cerbului
Aflără cerbul durmind-u.
Totu' făr' de rozmarin-u.
'Ntînse pușca să-l-u 'mpuște.
Oho, ho, nu mă 'mpușca-l-u
Că eu nu-s cine zânești
Eu-s Ionu Sântion-u,

M-o blăstămat tatăl meu
Să hiu fiară de pădure.
Nouă ani și nouă luni
Și p-atâtea săptămâni.
Acele prin mânilor-u
La orașe trage-mi-oi-u
De ce nici de suie-mi-oi-u
Slujbe sfinte face-mi-oi-u
Slujbe sfinte și miloasă
Să fii gazdă vesel bun.

Notă: Înreg. Nicolae Bot și studenții, 12 august 1983, de la Maria Achim, 61 ani, la Hovrila-Șomcuta Mare, j. Maramureș; altă variantă: *Antologie de folclor din județul Maramureș*, vol. I, *Poezia*, red. resp. Ion Chișter, Baia Mare, 1980, nr. 17, p. 62-63.

10. Dumnezeu cu Sfântul Petrea

Dumnezeu cu Sfântul Petrea

R: *Ziurel de ziură!*

Se luară și plecară,

Pe mijlocul satului

La casa bogatului.

Bună seara, om bogat,

Gata-i cina de cinat?

Gata, gata-i pentru noi

Nu pentru calici ca voi!

Se luară și plecară

Pe marginea satului

La casa săracului.

Bună seara, om sărac,

Gata-i cina de cinat?

Gata, gata-i puțintică,

Poftim, Doamne, și mănâncă!

Noi umblăm și colindăm

Dar farină nu strângem

Numai holercuță bem

Și plăcinte noi mâncăm.

Noi nu colindăm pe ceapă

Numai pe holercă fiartă.

Noi nu colindăm pe nuci

Numai pe pahare dulci.

Notă: Înreg. Lucia Berdan și Vasile Tătaru, 27 iulie 1969, de la Maria Rusu, 32 ani, la Berchișești, j. Suceava; alte variante: Vasile T. Doniga, *Folclor din Maramureș*, București, 1980, nr. 592, p. 212; Marinela Baba, *Veste-n țară ni s-o dat. Culegere de colinde din județul Alba*, Alba Iulia, 2012, p. 38, 223; Ermina Dobreanu, Gheorghe Țigău, *Floarea de fragă și șoimul. Alte flori alese din folclorul literar nemțean*, p. 150-151; Adriana Rujan, Costin Alexandrescu (coord.), *Colinde*

și obiceiuri de iarnă din Argeș-
Muscel, p. 82.

11. Cal galbăn Colind de flăcău

Cam de sus și cam de jos,
R: *Lerului, Doamne le'*
Cam dinspre soare-răsar'
Și nu-i soare răsărit-u,
Ci-i Gheorghe flăcău, călar',
Călare pe-un cal gălbui,
Nu-i gălbui de felul lui,
Ci-i împodobit cu flori,
Tot cu flori de-a lui surori.
Cu șaua bună turcească,
Cu frâul de năsturași,
Cu biciul cu străgălași.
El la Galben că mergea,
Crucea dreaptă că-ș făcea,
Picioru-n scară-l punea,
Pe Galben încăleca.

Și unde-l strânse și unde-l frâns',
Și-unde cu biciu-l atinse,
Galben sare și-mi răsar',
Galben sare-n câmpi pârliti.
Câmpi pârliti vor înverzi,
Mari boieri cai vor priponi,
Lui Gheorghe i-or mulțumi,
Lui și părinților lui.
El, de mulțumita lui
Și de bodaprostea lui,
El la Galben că mergea,
Cruce dreaptă că făcea
Picioru-n scară că-l punea,
Pe Galben încăleca.
Și unde-l strânse și unde-l frâns'
Și-unde cu biciu-l atinse,
Galben sare și-mi răsar',
Galben sare-n văiuri seci,
Văiuri seci vor izvorî,
Mari boieri cai vor adăpa.
Lui Gheorghe i-or mulțumi,

Lui și părinților lui.
El, de mulțumita lui
Și de bodaprostea lui.
El la Galben că mergea,
Crucea dreaptă că făcea
Picioru-n scară-l punea
Pe Galben încăleca.
Și unde-l strânse și-l frâns'
Și-unde cu biciul atinse,
Galben sare și-mi răsar',
Galben sare-n zid de piatră,
Zid de piatră-n patru crap',
Mari boieri curți vor pardosi.
Lui Gheorghe i-or mulțumi,
Lui părinților lui.
El, de mulțumita lui
Și de bodaprostea lui,
El la Galben că mergea,
Crucea dreaptă că făcea
Picioru-n scară-l punea,
Pe Galben încăleca.

Și-avem joi de-o sărbătoare'
Scoatem Galben la plimbare,
La plimbare, la vânzar'.
Stau boieri și-l întrebau:
Nu ți-e Galben de vânzar',
De vânzare, de schimbare,
Pentru unu să-ți dau doi,
Să facem schimb amândoi?
Nu mi-e Galben de vânzare,
De vânzare, de schimbar',
Nașul când m-a botezat
Pe Galben mi l-a donat.
Ce-oi goni, s-agonisesc,
Ce-oi fugi să folosesc.
Și tot Gheorghe-i voinicel-u
Să-l ajung-o voie bună
Tot cu fete dimpreună
Ei să fie sănătoși,
Crească mândri și frumoși!
Bună vremea la fereastră
La flăcău ca dumneavoastră,

Rămâi, gazdă, sănătoasă!

Notă: Înreg. Soare Popa și Dumitru Dragomir, august 1974, de la Gheorghe Dragomir, 65 ani, la Maluri, j. Vrancea; Ediții: Dumitru (Tantel) Dragomir, *Satul de pe hotar – Malurile*, 2015, în *Vulturul – Vrancea: Tradiții în actualitate*, coord. Ioana-Ruxandra Frunteletă, Focșani, 2018, p. 88.

12. La poartă la Ștefan Vodă *Colind de flăcău*

La poartă la Ștefan Vodă
R: *Lerul-ai, mărul-ai!*
Toți flăcăii stau de vorbă.
Dară grăjdar cine este?
Ionică cel frumos.
Dimineața când se scoală
Bine pe ochi el se spală.

Bagă mâna-n buzunar
Scoate cheia grajdului.
Grajd de piatră descuiară
Și scoate pe murgu-afară,
Înșeuat și-mpăturat
Cum e bun de-ncălecat.
Și-a plecat la vânătoare
Să vâneze căprioare.
Căprioare n-a vânat
Și el singur s-a-mpușcat
Pentru o fată de împărat.
Busuioc verde pe masă
Rămâi gazdă sănătoasă!

Notă: Înreg. Mariana Brăescu, 4 ianuarie 1977, de la Tudor Niță, 15 ani, la Barcea, j. Galați; variantă: I. Oprișan, *Folclor din Moldova-de-Jos*, în *Folclor din Moldova*, II, București, 1969, p. 21 (Negrilești, j. Vrancea).

13. Prin cel cer *Colind de fată*

Prin cel cer, prin celu-ce'

R:*Hoi ler, Doamne le'*

Prin cel verde vișinel

Legănat de-un taftur

[chingă] verde,

Dar în leagăn cine-mi șade?

Tot Ileana-i fată mare

Și nu-mi șade cum se șade,

Ci-mi coase și-mi

chindosește [împodobește]

De-un guler și de-o batist',

Gulerul i-al tată-său

Batista i-a Voinea ei

Și nu-mi vine ca să stea

Ci-mi vine ca să mi-o ia.

Să mi-o ia dintr-aste curți

Să mi-o ducă întra-alte curți,

Alte curți, la alți părinți,

Nu mi-o ia roabă să-i fie,

Ci mi-o ia Doamnă să-i fie,

Doamna lui și-a curților

Chelărița banilor,

Stăpâna ciobanilor,

Cumnățița fraților,

Lelița băieților.

S-o ajung-o voie bună

Cu Gheorghiiță dimpreună,

Buna vreme la fereastră,

Rămâi, gazdă sănătoasă!

Notă: Înreg. Soare Popa și Dumitru Dragomir, august 1974, de la Gheorghe Dragomir, 65 ani, la Maluri, j. Vrancea; Ediții: Dumitru (Tantel) Dragomir, *Satul de pe hotar – Malurile*, 2015, în *Vulturul – Vrancea: Tradiții în actualitate*, p. 87; alte variante: „*La fântâna lină*”. *Colinde străvechi din câmpia soarelui*, ed. Augustin

Mocanu, Cristian Obrejan,
Slobozia, 2009, p. 93, 94 ș.a.
(Crunți, Ciochina, j. Ialomița).

14. Scris-a Domnul

Scris-a Domnul ce-a mai scris
R: *Le' Doamne, Domnul,
Doamne!*

Scris-a mese și scaun',
Și ciubăr [vas] cu botezu'
Și păharu' cu miru'.
Când sfinții să vesăleau
Mare veste le vinea
Printr-o neagră rândunea,
C-a ieșit Iuda din Rai.
Dar din Rai ce și-a furat:
Ciubăru' cu botezu'
Și păharu' cu miru'.
Dumnezeu în grai grăie:
Carele sfinți v-ați d-aflare
Ca să mergeți spre Iuda?

Sfint Ilie-n grai grăie:
Gata-s, Doamne, și m-oi duce
Dă-mi, Doamne, ce-oi cere eu,
Dă-mi tunu' și fulgeru'!
Dumnezeu în grai grăie:
Sfint Ilie, fătul meu,
Când-îi megre spre Iuda
Tună rar și fulgeră des,
Spre Iuda să-l prăpădești!

Notă: Înreg. Vasile Adăscăliței
și Újváry Zoltán, 21 noiembrie
1969, de la Ioan Ruja, învățător,
la Méhkerék/Micherechi -
Békés, Ungaria; variante: Alexiu
Viciu, *Colinde din Ardeal. Datini
de Crăciun și credințe populare*,
București, 1914, p. 87-90.

15. La vârfuri la nouă meri *Colind de bătrâni*

La vârfuri la nouă meri

R: *Hoileranda lerui, 'n Doamne le'*

Arde-ș nouă lumânări.

Sus îmi ard și jos îmi chică,

Chică [cad] nouă chicături

La pământ de iarbă verde

Pârâu de vin, pârâu de mir,

Al treilea de lapte dulce.

La pârâu cine se scald'?

Scadă-s-ar Crăciun bătrân-u

Se scâlda, se iordănește,

Cu vin alb se limpezește

Cu mir bun se miruiește,

Într-un veșmânt se primenește

Și veșmântu-i mohorât

Larg-îi, lung pân-la pământ-u.

Da-n pârâu cine se scald'?

Scadă-s-ar Sfântul Ion-u

Se scâlda, se iordăneșt',

Cu vin alb se limpezește,

Cu mir bun se miruiește,

Într-un veșmânt se primenește

Și veșmântu-i mohorât

Larg-îi, lung pân-la pământ-u.

Da-n pârâu cine se scald'?

Scalda-s-ar sfinții de-a rând-u

Se scâlda, se iordănește,

Cu vin alb se limpezește,

Cu mir bun se miruiește

Într-un veșmânt se primenește

Larg-îi, lung pân-la pământ.

Da-n pârâu cine se scald'?

Scadă-s-ar de-acest d'om bun-u.

D'om bun, cui te-ai potrivit

Sau mia sau lui Crăciun-u

Sau lui Ion Sfânt Ion?

Da' eu nu m-am potrivit-u

C-am fost tânăr și-am putut

Fapt-am toate pe pământ-u

Fapt-am casă lângă drum-u.

Ferice de-acest d'om bun-u
Cu casa de lângă drum.
Întinsei masa peste drum-u
Adăpat-am peste toți
Ospătat-am flămângeii
Cu puțuri de la câmpii
Să-mi aud-u mulțumiri
Și mai multe bodaproste.
Podurele la tini grele
De trec negustori pe ele,
Negustori cu mărfuri grele
Mai la podu' carului
Sânt căciuli brumării
Ce se vând la cazacli
[negustori cazaci]

La o sută și cinci lei.
Noi țărani cu bună seara.

Notă: Înreg. Ioana Dragomir,
13 august 1974, de la Iancu
Ion Radu, 34 ani, la Ivești, j.
Vaslui; Ediții: Lucia Cireș,
Colinde din Moldova, nr. 167,
p. 170-172; Fonoteca de
folclor „George Ilașcu”. *Joc și
cântec popular vasluian*, ed.
Lucian-Valeriu Lefter, Iași,
2020, nr. 157, p. 28-29.

CD-ROM 6

1. Ia sculați, sculați *Colind de gospodari*

Ia sculați, sculați, sculați,
Căci nu-i timpul de dormit
Și-i timpul de veselit.
Căci vă vin colindători
Noaptea pe la cântători
Și nu vă vin cu nici un rău.
Vi-l aduc pe Dumnezeu
Mititel și-nfășățul
Fașă de dalbă de mătăasă
Cu scufia de bumbac
Bătută cu diamant,
Diamant de-un Țarigrad
De-o cuprinde-o lumea toată.
La tulpina mărunului
Este-un pat mare rotat.
Dar pe pat ce-i așternut?
Frunze de fag, frunze de nuc,

Busuioc bătut pe masă,
Rămâi casă sănătoasă!
Busuioc bătut în loc,
Rămâi casă cu noroc!
La anul și la mulți ani!

Notă: Înreg. Cornel Ninu, Luana Ilie și Ioan Dămoc, 7 august 1968, de la Frăsina Isachie, 60 ani, la Bârjoveni, j. Neamț.

2. După dealul cel mai mare

După dealul cel mai mare,
R: *Velerim și veler, Doamne*
Răsărit-ai mândru' soare,
Mândru' soare nu era,
Ci era o mănăstire,
Cu pereții de alămăie
Cu porțița de tămâie.

Dar într-însa cine sta?
Sfânta Maică Precista.
Busuioc verde pe masă
Rămâi gazdă sănătoasă.

Notă: Înreg. Ioana Dragomir, 16 august 1974, de la Veronica Dragomir, 12 ani, la Ivești, j. Vaslui; variante: Grigore G. Tocilescu – Christea N. Țapu, *Materialuri folcloristice*, III, ed. Iordan Datcu, București, 1981, p. 19 (Perieni, j. Vaslui); Marinela Baba, *Veste-n țară ni s-o dat. Culegere de colinde din județul Alba*, p. 46. Laitmotiv al romanului *Velerim și Veler Doamne*, de Victor Ion Popa, București, 1933.

3. La munți ninge, plouă *Colind de fată și flăcău*

R: *Leroi ler*
La munți ninge, plouă,
La șes, cade rouă.
Roua de la șes
Faptul ce se face
De-a lac iezărel-oi
La mijloc de loc-oi.
Născut-am, crescut-am,
Doi meri de-nfloriți-oi
Bine-mi sunt rodiți.
Sus la vârful de meri-oi
'N leagăn cine-mi șade,
Ileana-i frumoasă
Binișor mi-ș coasă
Câte-un măr mi-ș rupe
Și sus l-azvârle.
'N palme sprijinește
Și se fericește
Fericean de ea.
Ceasul ce-au născut-oi
De taică, de maică,

De domnul frumos.
Binișor mi-o poart-oi
Cu rochiți, cu
    zdramțuri [podoabe?],
Pe piept revărsat'.
Jos la rădăcin-oi
La vârf de tulpin-oi,
Frumos danț mi-ș tragi.
Danțul cine-l trage
Ionel voinicu'
Cu paloș în mân'.
Paloș răsuțește-oi
Și-n sus l-azvârlește
'N palme sprijinește.
Și se fericește
Ferician de el-u
Ceasul ce-a născut.
Norocean de-avut-oi
De taică, de maică,
De domnul frumos.
Binișor mi-l poart-oi

Cu camași de in-oi
Guler, ba și-un hir.
Cu brâu, cu cuțițe,
Cuțițe cu bolduri [vârfuri ascuțițe]
Lăsa-te pe șolduri.
Ionel frumos-oi
Fie sănătos-oi
Cu frați, cu părinți.

Notă: Înreg. Vasile Adăscăliței,
19 decembrie 1973, de la Ghiță
Bogatu, 50 ani, și Neculiță
Tănase, 53 ani, la Berezeni, j.
Vaslui; Ediții: Lucia Ciresș,
Colinde din Moldova, nr. 141, p.
141-142.

4. Trei cucuși negri au cântat
Trei cucuși negri au cântat-u
R: *Asta-i seara, seara lui Crăciun*
Trei voinici s-au deșteptat-u
Haideți, voinici, la vânat-u,

Să vânăm un cerbușor-u,
Să-l avem de sărbători-u!
Și-au umblat cât au umblat
Dar nimica n-au vânat-u.
Iar când seara, la plecare,
Le-a ieșit un cerb în cale:
Adă arcu' să-l săget-u!
Nu mă săgeta pe mine,
Că și eu sânt om ca tine!
Măicuța m-a blestemat-u
Să fiu fiară de pădure
Nouă ani și nouă zile,
Să zidesc o mănăstire
Cu nouă uși, nouă altare,
Nouă răsărit de soare!

Notă: Înreg. Vasile Adăscăliței,
Rodica Șuiu și Lucia Berdan,
iulie 1969, de la Mircea
Vatamaniuc, 50 ani, la Mitocu
Dragomirnei, j. Suceava; Ediții:

V.Adăscăliței, *Folclor din
împrejurimile Sucevei*, Suceava,
1972, p.171.

5.Cată-n sus și cată-n gios Colind de flăcău

Cată-n sus și cată-n gios,
Cată-n spre soari răsare!
R:*Lerui, Doamne le'*
Nu știu, soare răsărea
Sau îi Ionel gătit
Cu conțișul mohorât,
Cu luleaua vișinea,
Rupse țatei inima!
Căci el umblă să se-nsoare,
Nouă ani pe nouă cai
Și pe toți îi obosa,
Potrivnică nu-ș găsa,
Frumușă, ca el, așa!
Merge la lină fântână,
Găsi tânără copilă.

Se făcu a cere apă,
Să îi dea lui din găleată
Și lui murgu' din năstrapă.
Cum cerură nu făcură.
Dete lui din năstrapă [cupă]
Și lui murgu' din găleată.
Ah! Tu mi-ai fost potrivnica,
Sus pe cal o alina [anina].
Prinde calu' de-un năluc,
Fuge-o zi și fuge două;
Fuge, mări, păr-în nouă.
Ah! Futu-ți legea, murguleț,
Eu te-am ales de-un cal bun,
Iar tu n-ai la ce fi bun!
Bine vorba nu sfârșea,
Fata-ndată că-i spunea:
Nu-i vina calului tău
Și-i vina codițai mele
Că-i bătută de rubele,
De rubele mari și mici
De câte-o rublă și cinci.

Bine vorba nu sfârșea,
La ogradă mi-ajungea
Și-n păun [pățul] mi-o arunca.
Bine-n păun n-o arunca,
Sfântul Soare mersu-s-a.
- Bună ziua, Sânt Ioane,
N-ai văzut, tu, sora mea?
- Cată, soare, un'i-ți pare
Numa-n păun să nu cați!
Mi-i pierde vo păuniță
Nu te-i plăti c-o mlădiță;
Mi-i pierdi vun păunaș
Nu te-i plăti cu totu'.
Busuioc verde pe masă
Rămâi, gazdă, sănătoasă!

Notă: Înreg. Ion H. Ciubotaru,
decembrie 1967, de la
Eufrosina Grigore, 69 ani, la
Pogonești, j. Vaslui; Ediții: Lucia
Cireș, *Colinde din Moldova*, nr.

121, p. 116-118; Vasile Adăscăliței, *Soare soare, frățioare! Restituiri etnografice*, ed. Lucian-Valeriu Lefter, Iași, 2014, p. 250-252.

6. Noi umblăm și colindăm

Noi umblăm și colindăm
Viață bună s-aducem.
S-a născut Mântuitoriu
Ca să mântuie poporu'.
Sfânta maică a lui Iisus
Rătăcește-n jos și-n sus.
Sfânta maică a pornit
Cu păr galben despletit.
Prin drum ea se plimba
Vreun locaș de n-ar afla,
Se plimba-n sus și-n jos
Că bătea vânt friguros,
Gazdă bună să găsească
Pe Iisus Hristos să nască.

Pe-o cărare merge-acum
Chiar în curtea lui Crăciun.
Ce mai faci, Crăciun prea bun,
În grele munci mă răpun,
Lasă-mă-n palatul tău
Ca să nasc pe Dumnezeu!
Iar Crăciun îi răspundea:
Palatul nu ți-l pot da
Căci aștept colindatori
Ca să-mi cânte până-n zori.
Și te scoli, te duci în pace,
N-ai să poți să naști în pace,
Du-te-n grajdul cailor
Ori în ieslea boilor.
S-a luat maica și s-a dus
Tot pe Betleem în sus,
Prin albia unui râu
Prin fânețe pân' la brâu.
La un plop cu frunza deasă
Pe pământul gol se lasă,
Plopul frunza-și clătina

Maica pace nu avea.
Tulburată, maica sfântă
Și din grai astfel cuvântă:
Plopile nefolosit
Fiți-ar neamul afurisit,
Și de Domnul și de mine,
Și de Fiul care vine.
S-a luat maica și s-a dus
Tot pe Betleem în sus
Prin livezi înrăurate
Pe supt păduri cu crengi plecate.
La un grajd de cai sosește
Jos acolo poposește
Caii văd, fac ropot mare,
Maica sfântă odihnă n-are.
Tulburată maica sfântă
Și din grai astfel cuvântă:
Fiți-ar cailor să fiți
Și de mine afurisiți
Și de Domnul și de mine
Și de Fiul care vine.

S-a luat maica și s-a dus
Tot pe Betleem în sus
La un grajd de boi sosește
Jos acolo poposește.
Boii blânzi la ea priveau
Și suflând o încălzeau.
Odihnită-i maica sfântă
Și din grai astfel cuvântă:
Bourenilor iubiți,
Binecuvântați să fiți
Și de Domnul și de mine
Și de Fiul care vine.
Voi la mers s-aveți pas lin,
Să mâncați așa deplin
Voi un ceas să mi-l mâncați
Ș-apoi să vă săturați.
Pe la cântători, târziu,
Preasfințita naște un fiu,
Și cum naște maica sfântă
Îngerii din cer și cântă.
Ieslea cu fân pe jos

Se preface-n rai frumos
Iar grajdul cel câmpenesc
În palat împaratesc.
Maica, trandafir la față,
Sărutându-și pruncu-n brață
Înfășa și-l alina
Și din grai îi cuvînta:
Să trăiești, Sfinția Ta,
Ca să mântuiești lumea!

Notă: Înreg. Vasile Adăscăliței,
21 august 1970, de la Silvia
Halip, 16 ani, la Brăești, j.
Suceava; alte variante: Marinela
Baba, *Veste-n țară ni s-o dat.*
Culegere de colinde din județul
Alba, p. 22-23, 67-68 ș.a.;
Ermina Dobreanu, Gheorghe
Țigău, *Floarea de fragă și*
șoimul. Alte flori alese din
folclorul literar nemțean, p.
157-158; Adriana Rujan, Costin

Alexandrescu (coord.), *Colinde*
și obiceiuri de iarnă din Argeș-
Muscel, p. 95-96.

7. Ostroavele Mării Negre *Colind de față și băiat*

Ostroavele Mării Negre
Printre ostroave de jugani
R: *Hoi lerui ler, Doamne, le'*
Pască ș-așa Negru nebul
El cu comița-nvîcșorat-oi
Cu codița-n bici făcu'
Strigă Ileana-n gura mare:
Cine-n lume nu se d-afl',
Stați d-aflați adevărat
Căci pe Negru l-a-nvățat
Făr' de-un frâu, făr' de-un căpăstru,
Făr' de-un leac de bici-n mân'.
Nimeni-n lume nu se d-afl'
Făr' de Ionel voinicu'
El în lume s-a de-afla

S-a de-aflat adevărat
Căci pe Negru l-a-nvățat-u
Făr' de-un frâu, făr' de-un căpăstru,
Făr' de-un leac de bici în mân'
El dimineața s-a sculat-u
Grajd de piatră a descuiat
Și pe murgu l-a luat
Înșauat și-ntafturat-u
Cu nebun de-ncăleca
Și spre mări c-o apucat
Sări-n mare ca ș-o floare
Ș-o-nnotat cât a-nnotat
Ieși-n matca și un brad
Sulița-n pământ o-nfipse
Și pe murgu-l priponi
El la horă căci mersă
Și-n horă se prinsără
Lângă sora soarelui
Și-a jucat cât a jucat
Zi de vară până-n seară
El din horă se lăsă

Și la murgu' mersără
Și din gură cuvântără
Hai, murgule, de-adăpă
De-adăpă și de mîncă
Cum stau și eu ne-nsuratu
Taica, maica ne-a-nsura
Că el are livezi verzi,
Livezi verzi cu văi adânci,
Cu văi adânci, cu ape reci
Apa-i bea de unde-i vrea
Ș-ai paște unde-i cunoaște
Și te-ai face lat în spete,
Lat în spete, creț în coamă
Creț în coamă, val în coadă,
Dar Ionel îi Făt Frumos
El să fie sănătos.

Notă: Înreg. Vasile Adăscăliței,
19 decembrie 1973, de la Ghiță
Bogatu, 50 ani, și Neculiță
Tănase, 53 ani, la Berezeni, j.

Vaslui; această variantă contopește și *Dinți mari*, cf. Lucia Cireș, *Colinde din Moldova*, nr. 120, p. 115-116, și nr. 238, p. 254-255; alte variante: „*La fântâna lină*”. *Colinde străvechi din câmpia soarelui*, p. 123, 124 ș.a. (j. Ialomița); *Sus în slava cerului*, II, *Colinde din satul Oltina, județul Constanța*, ed. Gheorghe C. Mihalcea, Constanța, 2001, p. 11-15; Gheorghe Nițulescu, Maria Nițulescu, *Colinde vlăscene*, p. 109 (j. Giurgiu).

8. Peste cel deal cu verdeață

Peste cel deal cu verdeață
R: *Leru-i ler, vântuț vară!*
Este-o masă de mătășă.
Da' la masă cine șăde,
Șede Maica Domnului

Coase guler Fiului.

Nu știu coasă, ori descoasă,
Dar din lacrimi știu că varsă.
Mere Fiu' ziua-ntreagă
Ce suspini, măicuță dragă?
Da' eu cum n-oi suspina
Că văzui puntea Raiului.
Nime-n lume nu o trece
Numai trei fete fecioare
Ș-acelea trei sânt fecioare
Iară dracu'-i vârful de spin
Că și-o pierdut un creștin.
Da' la toți ne pare bine
Că n-are dracu' pă nime'.

Notă: Înreg. Nicolae Bot și studenții, 11 august 1983, de la Maria Achim, 61 ani, la Hovrila-Șomcuta Mare, j. Maramureș.

9. La tulpină la doi meri Colind de tineri gospodari

La tulpină la doi meri,
R: *Oi lerului mărilor*
Este de-un dalb pat încheiat
Cu dalbe stinghii de brad
Cu picioarele de fag
Iară în pat ce-i așternut?
Covor verde mohorât;
La perete izmă verde,
La picioare izmă-n floare.
Mai la capu' patului
Pernișoare, pufoșoare.
Dar în pat cine-i culcat?
Cest domn bun, jupânu' Gheorghe
Cu-a lui dalbă jupâneasă.
Și cu ce sânt înveliți?
Velincioară pestricioară.
Ei dormiră ce-mi dormiră,
Doamna din somn s-a deșteptat,
Pe ochi negri s-a spălat,

Pe fereastră s-a uitat
Și din gură a cuvântat:
Scoală-te, doamne, fii dormit,
Fii dormit, fii odihnit,
Căci afară-a viforât.
Domnul din somn s-a deșteptat,
Pe fereastră s-a uitat
Și din gură a cuvântat:
Făi nevastă, minte proastă,
Nici n-a nins, n-a viforât,
Flori de măr s-au scuturat
Peste noi, peste-amândoi,
Peste-ai noștri coconași.
Bună vreme la fereast'
La tineri ca dumneavoaș',
Rămâi, gazdă, sănătoasă!

Notă: Înreg. Soare Popa și
Dumitru Dragomir, august
1974, de la Gheorghe Dragomir,
65 ani, la Maluri, j. Vrancea;

Ediții: Dumitru (Tantel) Dragomir, *Satul de pe hotar – Malurile*, 2015, în *Vulturul – Vrancea: Tradiții în actualitate*, p. 89; alte variante: „*La fântâna lină*”. *Colinde străvechi din câmpia soarelui*, p. 156 ș.a. (j. Ialomița); Gheorghe Nițulescu, Maria Nițulescu, *Colinde vlăscene*, p. 114 (j. Giurgiu); Ion Stroe, Steluța Stroe, *Sus în cercănel de lună. Folclor literar din Vlădești-Muscel*, Pitești, 2002, p. 21-22.

10. Sfânta Maica lui Iisus

Sfânta Maica lui Iisus
Rătăcește-n jos și-n sus,
Pe un plai scaldat în soare
Prin finețe numa' floare.
Cată loc și-și odihnească
Și pe Fiul Sfânt să-L nască.

La un grajd de boi sosește
Jos în iesle poposește,
Ieslea cea cu fân pe jos
Să prefacă-un rai frumos.
Maica, trândăfir la față,
Cuprinzându-și pruncu-n brață
Îl dezmiardă și-l alină.
Și de-acum pân' în vecie,
Anii, Doamne, slavă ție!

Notă: Înreg. Dan Ravaru, Silvia Ravaru și Nela Hohol, 9 iulie 1977, de la Ileana Hasna, 44 ani la Straja, j. Suceava.

11. Icea, Doamne, cestor curți *Colind de bătrâni*

Icea, Doamne, cestor curți
R: *Hoileranda lerului,*
Doamne le'
Cestor curți, cestor domnii,

Cestor dalbe veselii,
Ce mi-a stat de mi-a crescut?
Nouă meri dintr-o tulpină,
Ca nouă frați dintr-o mumă.
De tulpină-s depărtați,
De vârfuri s-amestecați.
La vârfuri, la nouă meri,
Arde nouă lumânări.
Sus îmi arde, jos îmi pică.
Picătura, ce-a picat,
Rug de mir că s-a făcut-u
Rug de mir și-al doilea vin
Și-al treilea apă rece.
Dar în rece cin' se scald'?
Scaldă-se bunu' Dumnezeu
Se scâlda, se iordănea,
Cu bun mir de miruia-ră
Veșmânt alb se primenea,
Crucea dreaptă că-și făcea-ră
Și la masă că trecea
Mai de-a rând cu Dumnezeu.

Dar în rece cin' se scald'?
Scaldă-se și Sfânt Ionu
Se scâlda, se iordănea,
Cu bun mir se miruia-ră
Veșmânt alb se primenea,
Crucea dreaptă că-și făcea-ră
Și la masă că-ș trecea.
Dar în rece cin' se scaldă?
Scaldă-se toți sfinții de-a rând'.
Se scâlda, se iordănea-ră,
Cu bun mir se miruia
Veșmânt alb se primenea-ră
Crucea dreaptă că-și făcea
Și la masă că trecea-ră.
Dar în rece cin' se scald'?
Scaldă-se și Moș Crăciunu.
Se scâlda, se iordănea,
Cu bun mir se miruia-ră
Veșmânt alb se primenea
Crucea dreaptă că-și făcea-ră
Și la masă că-ș trecea.

Dar în rece cin' se scaldă?
Scaldă-se bătrănu' Gheorghii.
Se scâlta, se iordănea-ră,
Cu bun mir se miruia
Veșmânt alb se primenea-ră
Crucea dreaptă că-și făcea
Și la masă că-ș trecea-ră
Mai de-a rând cu Dumnezeu.
Fost-ai tânăr și ai putut-u
Ți-a dat mâna și-ai făcut:
Pus-ai masa lângă drum-u,
Ospătat-ai flămângioși.
Pe câți domni ai ospătat-u
Auzit-ai mulțumiri,
Dar mai multe bodaproști,
Mulțumite-mbobocite,
Bodaprostele-nflorite.
Fost-ai tânăr și-ai putut,
Ți-a dat mâna și-ai făcut-u:
Pus-ai casa lângă drum
Încălzit-ai friguroșii.

Pe câți domni ai încălzit
Auzit-ai mulțumite,
Dar mai multe bodaprost',
Mulțumite-mbobocite,
Bodaprostele-nflorit'.
Fost-ai tânăr și-ai putut-u
Ți-a dat mâna și-ai făcut:
Puțurile la văi grele
Adăpat-ai secetoși.
Pe câți domni ai adăpat-u
Auzit-ai mulțumiri.
Dar mai multe bodaproști,
Mulțumite-mbobocit',
Bodaprostele-nflorite.
Fost-ai tânăr și-ai putut
Ți-a dat mâna și-ai făcut-u:
Pus-ai cruce la răspântii
Îndreptat-ai rătăciții.
Pe câți domni ai îndreptat
Auzit-ai mulțumite,
Dar mai multe bodaprost',

Mulțumite-mbobocite,
Bodaprostele-nflorit'.
Fost-ai tânăr și-ai putut-u
Ți-a dat mâna și-ai făcut:
Podurele la văi grele
Să treacă lumea pe ele,
Să treacă și bun și rău
Să treacă și Dumnezeu.
Tu, om bun, dac-ai putut-u
Ți-a dat mâna și-ai făcut
Toate-acestea pe pământ-u,
Mergi în rai nejudecat,
Bei paharul ne-ntinat-u
Neurat și ne-ntinat.
Bună vreme la fereastră
La bătrâni ca dumneavoast'!

Notă: Înreg. Soare Popa și
Dumitru Dragomir, august
1974, de la Gheorghe Dragomir,
65 ani, la Maluri, j. Vrancea;

Ediții: Dumitru (Tantel)
Dragomir, *Satul de pe hotar –
Malurile*, 2015, în *Vulturul –
Vrancea: Tradiții în actualitate*,
p. 89-90; alte variante: „*La
fântâna lină*”. *Colinde străvechi
din câmpia soarelui*, p. 175-177
ș.a (j. Ialomița); Gheorghe
Țigău, *La fântână, la izvor.
Folclor literar nemțean vechi*,
Piatra Neamț, 2008, p. 21-22;
Gheorghe Nițulescu, Maria
Nițulescu, *Colinde vlăscene*, p.
100 (j. Giurgiu); Adriana Rujan,
Costin Alexandrescu (coord.),
*Colinde și obiceiuri de iarnă din
Argeș-Muscel*, p. 80.

12. Paște oaia-n cotitură

Paște oaia-n cotitură

R: *Hop și-așe!*

Vine lupu mielui-i fură

Rămâne oaia singură.
Nu hi oaie supărată
Că ț-om face lâna roată
Și ț-om mânca carnea toată
C-or veni și stăpâanii tăi
Vie, mama, hăi,
Că mie nu mi-i de ei
Cum nu-i lupului de miei.

Notă: Înreg. Nicolae Bot și studenții, 11 august 1983, de la Maria Achim, 61 ani, la Hovrila-Șomcuta Mare, j. Maramureș.

13. Ia sculați, sculați (II)

Ia sculați, sculați,
Și pe noi ne ascultați,
Că vă vin colindători
Că nu-i vreme de culcare
Și e vreme de-ascultare,
Nu vă vin cu niciun rău

Vi-l aduc pe Dumnezeu
Mititel și-nfășătel.
Fașa-i dalbă de mătasă
Cu velința de otavă
Bătută la diamant-u.
A cui curțile-s aiestea
Așa 'nante minunate
Parcă sunt din cer lăsate?
La mijlocul curților
Este-un pat mândru-ncheiat-u
Da' pe pat ce-i așternut-u?
Covor mândru mohorât-u
Cu țurțuri de argint-u
Lăsat pân' în pământ-u.
Da' pe pat-u cine doarme?
Doarme domnu' și cocoana
Și cu dragii copilași.
Tot anul să vă fie,
Cu dar și cu bucurie!

Notă: Înreg. Vasile Adăscăliței ș.a., 17 iulie 1969, de la Lorica Lupu, 19 ani, Adriana Tănase, 19 ani, Maria Nastase, 18 ani ș.a., la Pădureni, Berești-Bistrița, j. Bacău.

14. M-o mânat mama la capre

R: *Mălin, măr în floriu*

C-o cojiță de mălaiu

Mă scăpăi și o mâncaiu.

[*Pusei bota căpătâi*

Și mă scăpai și adormii.

Mă sculai cam somnoros,

Mă uitai în sus și-n jos

Și dădui că capre nu-s.

Mă luai pe vale-n jos]

Mă-ntâlnii cu un lupuțu:

N-ai văzut caprile mele?

Plină mi-i burta de ele!

Pe costiță stă ciontiță,

[*Pe răzoare tot picioare
Și pe văi tot bârdâgâi.*]

Notă: Înreg. Nicolae Bot și studenții, 16 august 1983, de la Iuliana Săbăduș, la Buciumi, j. Maramureș; Ediții: *Antologie de folclor din județul Maramureș*, vol. I, p. 102.

15. Ziorile

R: *Voi, ziori de ziuă!*

Nu vă revărsați

C-am tot colindat.

Și noi n-am somnat

Ș-am tot colindat.

Tot din casă-n casă

Tot din masă-n masă,

Că noi n-am auzit

Cocoșei cântând

Toaca-n cer bătând

Nu vă revărșați.
Într-o vale adâncă
Doi vulturi se mușcă,
Dar pe ce se mușcă
Pe-o cunună sfântă
Nu vă revărșați.
Noi să ne-afirăm
Cununa s-o luăm
La fete s-o dăm
Nu vă revărșați.
Într-un vârful de deal
Doi corbi se mușcă,
Dar pe ce se mușcă
Pe un fulg de aur
Nu vă revărșați.
Noi să ne-afirăm
Fulgul să li-l luăm

La ficior să-l dăm.

Notă: Înreg. Silvia și Dan Răvaru, 28 iulie 1978, la Găujani-Boișoara, j. Vâlcea; Ediții: C. Mohanu, *Fântâna dorului. Poezii populare din Țara Loviștei*, nr. 111, p. 148; alte variante: Marinela Baba, *Veste-n țară ni s-o dat. Culegere de colinde din județul Alba*, p. 71; Gheorghe Nițulescu, Maria Nițulescu, *Colinde vlăscene*, p. 57 (j. Giurgiu); Adriana Rujan, Costin Alexandrescu (coord.), *Colinde și obiceiuri de iarnă din Argeș-Muscel*, p. 237 ș.a.

CD-ROM 5

Nr.	Titlul melodiei Nr. piesă	Localitate/județ	Anul culegerii	Durata
1	<i>la sculați boieri din somm</i> 105	Cetățuia(Puiești)- Vaslui	1977	3'50"
2	<i>De-adormit-ați mari boierii</i> Bd. 250	Boișoara-Vâlcea	1978	3'14"
3	<i>Noi umblăm să colindăm</i> 58	Dimăcheni-Botoșani	1968	2'06"
4	<i>Hai colinda</i> 93	Dumești-Vaslui	1970	2'46"
5	<i>Cuconași, sculați cuconi</i> 108	Remezeu(Vicovu de Jos)-Suceava	1970	3'13"
6	<i>Fiți domni buni acestor case</i> Bd. 251	Găujani(Boișoara)- Vâlcea	1979	3'56"
7	<i>Dintr-aistor curți</i> 45	Barcea-Galați	1977	2'31"

8	<i>Bună seara, gospodină</i> (lb. ucr.) Bd. 127	Moara Nica (Moara)- Suceava	1969	4'49"
9	<i>Mândru-și cânt-un cerb</i> în codru Bd. 306	Hovrila(Șomcuta Mare)-Maramureș	1983	3'24"
10	<i>Dumnezeu cu Sfântul</i> <i>Petrea</i> 221	Berchișești-Suceava	1969	5'18"
11	<i>Cal galben</i> 3	Maluri(Vultur)- Vrancea	1974	7'39"
12	<i>La poartă la Ștefan</i> <i>Vodă</i> 14	Barcea-Galați	1977	1'37"
13	<i>Prin cel cer</i> 20	Maluri(Vultur)- Vrancea	1974	2'50"
14	<i>Scris-a Domnul</i> Bd. 75	Méhkerék/Micherechi - Békés, Ungaria	1969	2'46"
15	<i>La vârfuri la nouă meri</i> 68	Ivești-Vaslui	1974	6'43"

CD-ROM 6

Nr.	Titlul melodiei Nr. piesă	Localitate, județ	Anul culegerii	Durata
1	<i>la sculați, sculați</i> 117	Bârjoveni-Neamț	1968	1'57"
2	<i>După dealul cel mai mare</i> Bd. 181	Ivești-Vaslui	1974	1'52"
3	<i>La munți ninge, plouă</i> 44	Berezeni-Vaslui	1973	3'50"
4	<i>Trei cucoși negri au cântat</i> 47	Mitocu Dragomirnei- Suceava	1969	5'00"
5	<i>Cată-n jos și cătă-n sus</i> 6	Pogonești-Vaslui	1967	4'12"
6	<i>Noi umblăm și colindăm</i> 143	Brăești-Suceava	1970	9'21"
7	<i>Ostroavele Mării Negre</i> 37	Berezeni-Vaslui	1973	4'09"

8	Peste cel deal cu verdeață Bd. 306	Hovrila(Șomcuta Mare)-Maramureș	1983	3'46"
9	<i>La tulpină la doi meri</i> 42	Maluri(Vultur)-Vrancea	1974	5'11"
10	<i>Sfânta Maica lui Iisus</i> 156	Straja-Suceava	1977	2'09"
11	<i>Iceă Doamne, cestor curți</i> 69	Maluri(Vultur)-Vrancea	1974	13'22"
12	<i>Paște oaia-n cotitură</i> Bd. 306	Hovrila(Șomcuta Mare)-Maramureș	1983	1'21"
13	<i>Ia sculați și pe noi ne ascultați</i> 135	Pădureni (Berești-Bistrița)-Bacău	1969	3'40"
14	<i>M-o trimis mama la capre</i> Bd. 307 (VI, 371)	Buciumi-Maramureș	1983	1'24"
15	<i>Voi, ziori de ziuă</i> Bd. 250	Găujani(Boișoara)-Vâlcea	1978	1'42"

Fonoteca arhivei de folclor
„Vasile Adâscăliței”

La vârfuri la nouă meri

Cântece de demult (5)

© Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui

Fonoteca arhivei de folclor
„Vasile Adâscăliței”

La vârfuri la nouă meri

Cântece de demult (6)

© Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui

„Aceasta este lumea colindelor: lume de eroi și de oameni ce trăiesc în culmea fericirii [...] ele cântă întotdeauna un ideal de viață, potrivit persoanei căreia i se închină colindul. Am putea spune despre colinde că ele sunt cântecele idealului. Cu drept cuvânt, nicăieri în tot domeniul poeziei și literaturii populare, și chiar în întregul domeniu al producțiilor folclorice de orice natură, nu găsim mai precis și mai desăvârșit exprimată concepția idealului de viață al poporului ca-n colinde. Ele sunt însăși întruparea acestui ideal, conștient zugrăvit în cele mai felurite chipuri, după cum felurite și multiple sunt aspectele vieții”.

Petru Caraman

